

ที่ นศ ๐๐๑๗.๑/ว ๔๓๐๕

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช

ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร

เรียน นายทะเบียน ทุกสำนักทะเบียน

ด้วยจังหวัดได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนกลางว่าพบปัญหาเรื่องร้องเรียนเพื่อขอให้ดำเนินการช่วยเหลือและได้รับการสอบถามโดยให้ชี้แจงแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่เป็นประจำโดยเฉพาะเรื่องสถานะและสิทธิของบุคคลเป็นปัญหาที่อยู่ในความสนใจของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ปัญหาบุคคลตกหล่นทางทะเบียนราษฎรซึ่งเกิดจากการไม่ได้แจ้งการเกิดหรือการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านซึ่งทำให้บุคคลดังกล่าวตกอยู่ในสถานะเป็นคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ หรือเรียกว่าบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

สำนักทะเบียนกลางตรวจสอบแล้วพบว่าปัญหาบุคคลตกหล่นทางทะเบียนราษฎรเกิดจากสาเหตุหลายประการซึ่งสรุปได้ ดังนี้

๑. สาเหตุที่เกิดจากตัวผู้ร้องขอแจ้งการเกิดหรือขอเพิ่มชื่อ ซึ่งปัญหาสำคัญคือการขาดพยานหลักฐานที่สามารถยืนยันถิ่นที่เกิด และประวัติความเป็นมาของครอบครัว โดยเฉพาะผู้ร้องที่โยกย้ายถิ่นที่อยู่บ่อยครั้ง ผู้ที่ถูกบิดามารดาทอดทิ้งตั้งแต่วัยเยาว์ และผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องที่ห่างไกล เป็นต้น

๒. สาเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งพบว่ามีหลายกรณี เช่น

๒.๑ เจ้าหน้าที่ปฏิเสธการรับคำร้องของประชาชน โดยแจ้งให้มาติดต่อใหม่ในวันหน้าหรือแจ้งให้ไปยื่นคำร้องขอดำเนินการที่สำนักทะเบียนอื่น ทั้ง ๆ ที่สำนักทะเบียนแห่งนั้นมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

๒.๒ เจ้าหน้าที่เรียกหลักฐานเกินกว่าระเบียบกำหนด รวมถึงการเรียกหลักฐานที่ผู้ร้องไม่สามารถนำมาแสดงได้ โดยไม่ได้พิจารณาพยานหลักฐานที่ผู้ร้องมีอยู่ อาทิ การเรียกผลการตรวจสอบสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ การแจ้งให้ข้าราชการชั้นสัญญาบัตรมาเป็นพยานรับรอง การแจ้งให้ผู้ร้องนำบิดา มารดามาให้นายทะเบียนสอบปากคำทั้งที่ผู้ร้องเป็นบุคคลที่ถูกบุพการีทอดทิ้ง เป็นต้น

/๒.๓ นายทะเบียน.....

๒.๓ นายทะเบียนอำเภอ (นายอำเภอ) และนายทะเบียนท้องถิ่น (ผู้อำนวยการเขต หรือปลัดเทศบาล) ปล่อยให้เจ้าหน้าที่งานทะเบียนตัดสินใจดำเนินการโดยขาดการควบคุม ตรวจสอบ และกำกับดูแล ทำให้เกิดความผิดพลาด ประชาชนได้รับความเดือดร้อน และเกิดปัญหาเรื่องการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

๒.๔ ผู้มีอำนาจอนุมัติหรืออนุญาตตามกฎหมายและระเบียบ วินิจฉัยคำร้องและพยานหลักฐานโดยใช้ดุลพินิจที่เน้นหนักเรื่องความมั่นคงและปลอดภัยของผู้อนุมัติหรืออนุญาต โดยหลงลืมประเด็นทางด้านมนุษยธรรม และขาดจิตสำนึกในการแก้ไขปัญหา บรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎร

๒.๕ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนมีทัศนคติที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการประชาชน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบ และขาดความรับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เพื่อให้การจดทะเบียนการเกิดและการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านเป็นไปด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม สามารถแก้ไขปัญหาและบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. คำร้องของประชาชนจะต้องได้รับการพิจารณาและดำเนินการทุกราย การปฏิเสธคำร้องของประชาชนในเรื่องใด จะต้องสั่งการโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น นายทะเบียนผู้รับแจ้ง นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น และจะต้องแจ้งข้อกฎหมาย ข้อพิจารณาและเหตุผลของผู้สั่งการให้ผู้ร้องทราบเป็นหนังสือ ทั้งนี้ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ปฏิเสธการรับคำร้องจากประชาชนโดยเด็ดขาด

๒. ในการดำเนินการตามคำร้องของประชาชน หากจำเป็นต้องตรวจสอบและขอหลักฐานจากสำนักทะเบียนหรือหน่วยงานอื่น ให้สำนักทะเบียนที่รับคำร้องรับเป็นภาระในการดำเนินการให้โดยไม่ชักช้า เว้นแต่ผู้ร้องมีความประสงค์ที่จะดำเนินการเอง

๓. การเรียกพยานหลักฐานและสอบสวนพยานบุคคลเพื่อพิจารณาดำเนินการตามคำร้องของประชาชน ให้คำนึงถึงสภาพข้อเท็จจริงและความเป็นไปได้ของผู้ร้องในการแสวงหาพยานหลักฐานดังกล่าวเป็นสำคัญ มิใช่เรียกหลักฐานตามความต้องการของเจ้าหน้าที่ กรณีหลักฐานของผู้ร้องไม่เพียงพอที่จะพิจารณาดำเนินการให้ได้ตามคำร้องและมีเหตุจำเป็นต้องเรียกสอบสวนพยานบุคคลที่เป็นข้าราชการระดับสัญญาบัตรหรือเทียบเท่าหรือการใช้ประชาคมรับรอง หรือการเรียกผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ ให้ขึ้นอยู่กับ

/ดุลยพินิจ.....

ดุลยพินิจของนายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปรือปลัดเทศบาลในฐานะนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น เป็นผู้พิจารณา และควรหาวิธีการช่วยเหลือผู้ร้องในการแสวงหาหลักฐานดังกล่าวตามสมควร

๔. การตัดสินใจและการสั่งการของผู้มีอำนาจตามกฎหมายและระเบียบ นอกจากจะพิจารณาข้อกฎหมายแล้ว ให้คำนึงถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนและความมั่นคงของมนุษย์ประกอบด้วย โดยให้ระลึกอยู่เสมอว่าเป็นหน้าที่ของนายทะเบียนที่จะช่วยเหลือคนไทยที่ตกหล่นให้ได้รับการแจ้งการเกิดและเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุชาติ สุวรรณกาศ)
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม

ที่ทำการปกครองจังหวัด

กลุ่มงานปกครอง

โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๔-๐๗๓๘ , ๐-๗๕๓๕-๖๑๓๓

www.pokkrongnakhon.com